

УДК.334.012.74:336.14(045)

ГНИДЮК І. В.

ШЛЯХИ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ НА ОСНОВІ ДОСВІДУ ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇН

У статті висвітлено економічну суть децентралізації. Розглянуто основні моделі місцевого самоврядування, що забезпечують децентралізацію влади у провідних країнах ЄС. Досліджено західноєвропейський досвід децентралізації влади, розподіл повноважень між різними рівнями. Розкрито основні проблеми щодо реалізації діяльності місцевого самоврядування в Україні. Стаття відображає основні проблеми, що виникають на шляху до децентралізації, розподілу повноважень між державними, регіональними та місцевими рівнями влади України. Дослідження показало, що територіальна реформа та децентралізація мають провадитись у демократичному руслі, спираючись на принципи Хартії Ради Європи про місцеве самоврядування.

Ключові слова: децентралізація, місцеве самоврядування, компетенція місцевих органів влади, федеральна держава, адміністративно-територіальний устрій, реформа, концепція єдиної державної влади.

Постановка проблеми. Європейський союз дає Україні численні приклади демократичного й ефективного управління державою. На сьогоднішній день Україні необхідно підвищувати відповідність своєї законодавчої бази законодавчій базі ЄС, принципам верховенства права, а також будувати життєздатну демократичну державу. Тому розвиток політики децентралізації в Україні має розглядатися саме в контексті європейського вибору України. Досвід децентралізації у європейських країнах пропонує цілу низку відповідних прикладів для вивчення і пристосування їх для потреб українського сьогодення. Ключовим моментом, який виділяють багато експертів, є те, що територіальна реформа та децентралізація мають здійснюватись у демократичному руслі, спираючись на принципи Європейської хартії місцевого самоврядування та проекту Хартії про регіональне самоврядування.

У зв'язку з цим виникає актуальність проблеми яка визначається необхідністю вирішення питання децентралізації влади на сучасному етапі реформування місцевого самоврядування в Україні, що дасть можливість підвищити ефективність функціонування як органів місцевого самоврядування, так і органів виконавчої влади.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У цьому напрямі вітчизняними науковцями вже здійснено низку важливих кроків, зокрема, у вивченні теоретичних основ самоврядування (М. Баймуратов, М. Корнієнко, Ю. Крестева, Ю. Панійко, В. Погорілко, Н. Руда, О. Слива, А. Ткачук, О. Фризький), конституційних засад його здійснення (В. Борденюк, М.Пухтинський), історії самоврядування в Україні (Ю. Тодика, О. Чунаєв, І. Шевирьов), особливостей сучасного вітчизняного самоврядування (М. Баймуратов, В. Кравченко, А. Крусян, В. Куйбіда, М. Лендшел, В. Лопатинський, М. Орзіх, М. Пухтинський). Проблеми реформування місцевого самоврядування в Україні та досвід зарубіжних країн в реформуванні місцевого самоврядування досліджувалися багатьма авторами, зокрема Р. Безсмертним, А. Гусейновим, М. Кулеш, Б. Мрочковською, Н. Шевчук, та іншими. Однак, до сьогодні відчувається брак знань у галузі вивчення світового досвіду місцевого самоврядування.

Мета статті полягає у виробленні пропозицій щодо реформування місцевого самоврядування України на основі досвіду децентралізації влади європейських країн.

Виклад основного матеріалу дослідження. Внутрішньополітичний розвиток держави та зовнішня ситуація навколо

України загострили питання децентралізації влади – передачу повноважень та ресурсів на нижчі рівні публічного управління. Децентралізація виступає однією з форм розвитку демократії, що дозволяє при збереженні держави та її інститутів, розширити місцеве самоврядування, активізувати населення на вирішення власних потреб та інтересів, звузити сферу впливу держави на суспільство, замінюючи цей вплив механізмами саморегуляції, виробленими самим суспільством, зменшити витрати держави і платників податків на утримання держапарату і його матеріальних додатків – армію, міліцію тощо.

Сучасне законодавство не в змозі вирішити всіх питань, які виникають у цій сфері управління, а в науковому відношенні щодо визначеної проблеми не існує єдиної точки зору та чітких теоретичних підходів з приводу побудови ефективної системи місцевого самоврядування в Україні. Для вибору нових моделей місцевого самоврядування необхідно використовувати як власний історичний досвід, так і критичний аналіз досвіду інших демократичних держав.

Децентралізація є складним процесом, що виходить за межі суцільно структурних реформ. Викоринити бідність, нерівність статей, вирішити екологічні проблеми, поліпшити охорону здоров'я, освіти й рівень технологій — все це може децентралізація. Більше того, вона може не тільки поліпшувати керування або роботу соціальних служб, але й сприяти поліпшенню роботи громадських організацій, приватного сектора, міжнародних організацій і громадян. Роберт Ебель із центру стратегічних досліджень писав: «західний світ розглядає децентралізацію як альтернативу для надання соціальних послуг менш витратним способом. Країни, що розвиваються, проводять її для підвищення ефективності економіки й поліпшення керування. Пострадянські країни проводять її як природний крок у переході до ринкової економіки й демократії. Латинська Америка розглядає децентралізацію як спосіб демократизації. Африка — як шлях до національної єдності» [6, с. 132 - 135].

Масштаби та ефективність місцевого самоврядування, а відтак і внесок, який воно може зробити у добробут громади, регіону та держави, значною мірою залежать від характеру стосунків між різними рівнями влади. З одного боку, центральна влада може через закони, нормативні акти та постанови виконавчих органів накладати істотні обмеження на повноваження місцевих органів влади. З іншого боку, за умов місцевої автономії органи місцевого самоврядування мають широку свободу в урядуванні в межах підвідомчої їм території. Залежно від застосування концепції єдиної державної влади чи розділення державної влади і місцевого самоврядування, від національних особливостей чи традицій держав, проводячи класифікацію системи організації влади на місцях, вирізняють: англо-американську (англосаксонську), континентальну (французьку, романо-германську або європейську), іберійську та радянську [7, с. 64 - 65]. В окремих державах система організації влади на місцях характеризується ознаками і англо-американської, і континентальної моделі, наприклад ФРН, Австрія, Росія, що дає підстави виділяти змішану модель.

У світі найбільш поширеними є дві моделі місцевого самоврядування: англосаксонська і європейська. Основна їх відмінність в тому, що в першій – суб'єкти місцевого самоврядування не здійснюють повноважень органів державної влади, а в другій – залучаються до реалізації державних функцій. Сутність англосаксонської системи полягає в тому, що за основу взято теорію природних прав людини та громадянського суспільства. На прикладі англосаксонської системи місцевого самоврядування можна спостерігати таку його лінію розвитку як відкрита модель. Відкрита модель – це рух знизу, коли жителі об'єднуються для вирішення проблем, домовляються про правила, збирають кошти для утримання служб, розв'язання тих чи інших завдань, домовляються з сусідніми селами про спільні дії (наприклад водозабезпечення населених пунктів тощо).

У Франції та деяких країнах компетенція місцевих виборних органів детально регламентується в законах і встановлено

жорсткий контроль за тим, щоб вони не виходили за межі своїх повноважень. Їх компетенція – це тільки коло тих прав, які прямо зазначені в законі. В Німеччині та деяких інших країнах в законі визначено коло прав, якими наділені органи місцевого самоврядування, але в ряді випадків вищестояща влада допускає вихід за межі цих повноважень. Компетенцію органів місцевого самоврядування можна умовно поділити на, так звану, первинну та вторинну. Первинна компетенція – це місцеві справи (чистота вулиць, правильність забудови, система шкільної освіти, органи охорони здоров'я, парки, сквери, турбота про бездомних, престарілих і т.д.). Вторинна компетенція – це те, що місцеві органи виконують за дорученням вищестоящих органів (реєстр виборців, призовників,

заходи оборонного характеру і т.д.), тобто те, що прямо не відноситься до місцевих справ, а становить інтерес для центральної влади. Об'єм компетенції місцевих органів постійно збільшується, в тому числі в таких важливих сферах, як освіта, будівництво доріг, комунальне господарство і т.д. [4, с. 358].

На сучасному етапі відносини (розмежування компетенцій) між центральною і місцевою владою у деяких країнах Європи змінюються відповідно до змін політичних і соціальних умов.

Владні рівні в Нідерландах вибудовані таким чином: держава-провінції-муніципалітети (12 провінцій і 755 муніципалітетів; провінції відповідають областям) (рис. 1).

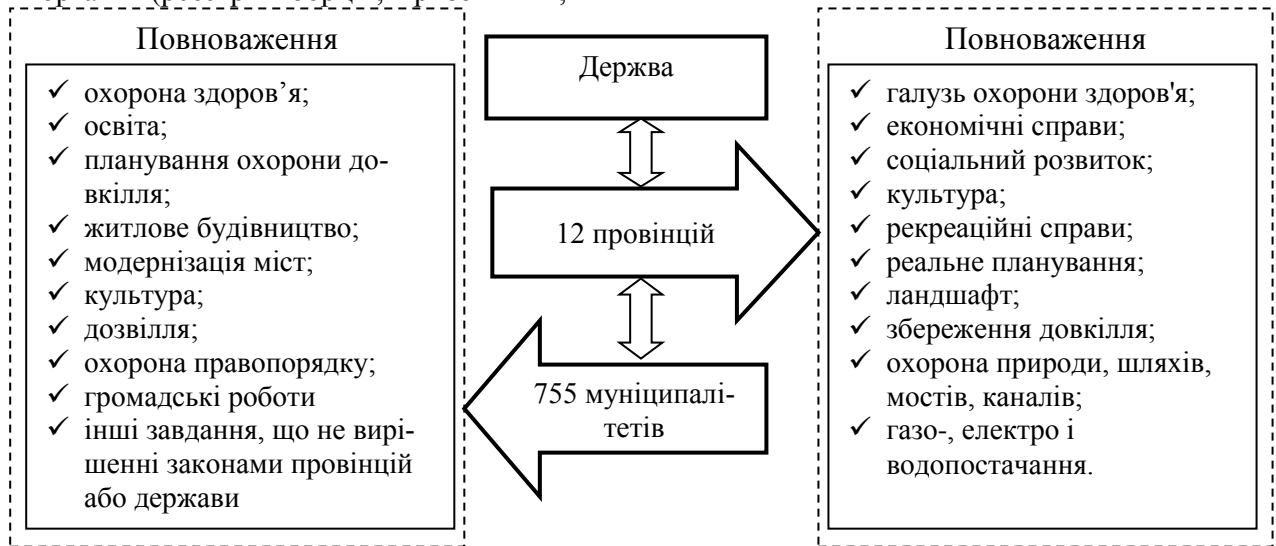

Рис. 1. Структура рівнів влади в Нідерландах та їх повноваження

Джерело: розроблено автором

В Італії налічується 20 адміністративних областей, 95 провінцій і 8000 муніципалітетів. Адміністративні області: регіональне управління, встановлення й зміна муніципальних кордонів, професійна підготовка, охорона здоров'я і лікарні, культурні об'єкти, фізична підготовка, судноплавство і порти на озерах, захист природи. Муніципалітети: санітарні й медичні служби, державна допомога, державне житлове будівництво, громадські роботи, ринки та ярмарки, реальне планування, місцева поліція, громадський транспорт, комунальні служби, допомога у випадку катастроф, спорудження і догляд за школами й шляхами, спорт, розважальні та культурні об'єкти, ведення актів громадянського стану і виборчих списків,

стягнення муніципальних податків та зборів. Провінції: розробка й керівництво виконанням бюджету, встановлення муніципальних податків та зборів, спорудження шляхів і догляд за ними, матеріальне постачання середніх шкіл, захист довкілля, координування соціальних послуг, громадський порядок і безпека.

В Іспанії існує 17 автономних областей, 50 провінцій і 8000 муніципалітетів (рис. 2). Провінції та муніципалітети є одиницями місцевого самоврядування. Автономні області відповідають областям України. Організація державного управління в Швеції має такий вигляд: центральний уряд – лени – муніципалітети (рис. 3).

Рис. 2. Повноваження місцевого самоврядування в Іспанії

Джерело: розроблено автором

Рис. 3. Структура державного управління в Швеції.

Джерело: розроблено автором

Влада в Угорщині: центральний уряд-округи (комітати) і міста. Налічується 19 комітатів, 108 міст, з яких п'ять мають статус комітатів. Реіонального рівня, подібного до обласного, немає, існує лише місцевий рівень. Округи і міста: розвиток і будівництво, громадське житлове будівництво, управління водними ресурсами і видаленням стічних вод, утримання кладовищ і місцевих доріг, громадські місця, працевлаштування,

забезпечення дитсадками, електропостачання, освіта, соціальне забезпечення і медичні послуги, наукова й культурна діяльність, спорт, захист довкілля.

У Франції існує такий вертикальний розподіл владних рівнів: держава - округи (регіони) – 22 од. - департаменти – 96 од. - муніципалітети (комуни) - 36433 од. (рис.4).

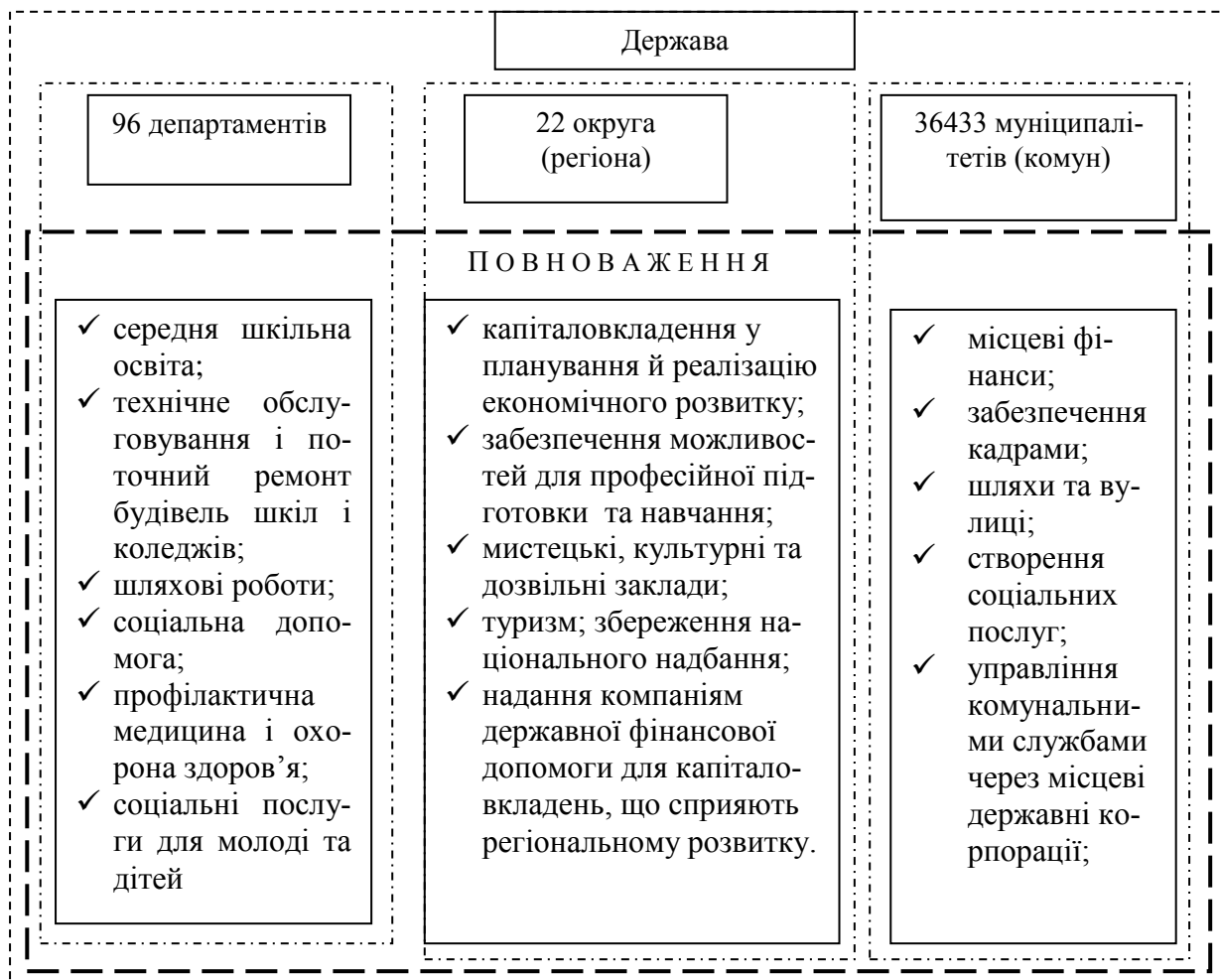

Рис. 4. Владні рівні Франції та їх повноваження

Джерело: розроблено автором

На сьогодні законодавство Франції повністю регулює всі питання, що стосуються організації і діяльності місцевого самоврядування на всіх рівнях адміністративно-територіального устрою. Всі ці закони об'єднані в Адміністративний кодекс, який є фактично "конституцією" місцевого самоврядування у Франції. [2, с. 52].

Процес, який відбувся в Німеччині, відрізняється від французького тим, що

федеральна держава має тенденцію вже бути децентралізованою. Проте, федеральний уряд зберіг за собою повноваження щодо розподілу бюджету з метою балансування регіональних часток [3, с. 327]. Це супроводжувалося політичним тиском, адже регіони, які успішно провадять економічну діяльність, мають тенденцію до збереження більшості надходжень до свого бюджету на місцях. Законодавство Німеч-

чини досить детально регулює питання місцевого самоврядування і управління. Кожна земля в Німеччині має свою конституцію та приймає спеціальні закони, присвячені місцевому самоврядуванню. Федеральна держава в Німеччині складається з федерації, і регіональних одиниць, земель, чий повноваження й сфери відповідальності розділені національною конституцією. Федерація в основному відповідає за формування політики й законодавство, однак по конституції країни не може мати регіональних і місцевих представництв.

На відміну від них, законодавчі органи влади земель, хоча й пройшли недавно через федеральне реформування, досить слабкі, хоча землі мають потужний адміністративний апарат. Місцеві органи влади по конституції підкоряються землям і виконують більшість суспільних функцій. Фактично від 70 до 80% рішень, прийнятих на федеральному рівні й на рівні земель, а також рішення на рівні ЄС, виконуються місцевою владою.

Вертикальний розподіл адміністративної влади підтверджує те, що лише 6,5% від всіх працюючих у державному секторі є федеральними службовцями, при тім, що 50% ставляться до персоналу земель і майже 40% - до персоналу місцевих органів влади [8, с. 677 - 695].

В Німеччині делегування державою певних завдань на місцях скоріше означає адміністративну деконцентрацію, чим політичну децентралізацію.

Більшість із розглянутих країн демонструють загальну тенденцію до децентралізації. Західноєвропейський досвід переконливо свідчить про те, що національні мінімальні стандарти побутових послуг можуть бути гарантовані в межах децентралізованої структури адміністрації. Проте, проблема полягає в тому, що така гарантія залежить від комплексу заходів, які є відносно складними і незнайомими пострадянській державі.

Франції знадобилося багато років послідовної децентралізації, щоб побутові послуги перетворилися на справжнє зобов'язання органів місцевого самоврядування. Це було досягнуто з плином часу шляхом запровадження нормативної систем й фі-

нансового зрівняння, яка забезпечила реальну досяжність національних стандартів, незважаючи на розбіжності в базах місцевих надходжень. Досвід Франції підтверджує можливість і необхідність запровадження децентралізації влади у державі, якщо до цього дозріла і державна влада і само суспільство. Успішність такого реформування можлива лише за умови його поступовості і комплексності.

Досвід децентралізації європейських країн пропонує цілу низку відповідних прикладів для вивчення і пристосування їх для потреб українського сьогодення. Ключовим моментом, який виділяють багато експертів є те, що територіальна реформа та децентралізація мають провадитись у демократичному руслі, спираючись на принципи Хартії Ради Європи про місцеве самоврядування та проекту хартії про регіональне самоврядування.

Процес децентралізації у європейських країнах триває, бо час від часу ще робляться деякі вдосконалення та коригування.

На основі аналізу світового досвіду можна зробити висновок про те, що місцеве самоврядування створює реальну протитягу сепаратистським настроям регіональних еліт і сприяє зміцненню принципів унітарності, чим також виконує політико-стабілізаційну роль.

На сучасному етапі в Україні існує ряд проблем щодо реалізації діяльності місцевого самоврядування. На початковому етапі децентралізації, розподіл повноважень між державним, регіональним та місцевим рівнями влади є важливим фактором щодо здатності держави надавати і підвищувати рівень надання послуг населенню, а також щодо надання допомоги у формуванні належного середовища для регіонального економічного розвитку. Це може бути зроблено як шляхом децентралізації (політичний та адміністративний підхід), так і шляхом деконцентрації (переважно адміністративний підхід), або шляхом їх поєднання. Проте, у будь-якому випадку, в існуючому середовищі, яке було сформоване з точки зору централізованого підходу до державного управління в усіх сферах, які стосуються життя громадян, це безперечно, є нелегким завданням. Це завдання

ще більше ускладнюється тим фактом, що передача повноважень повинна супроводжуватися передачею фінансових ресурсів, необхідних для здійснення тих задач, які делегуються та передаються на нижчі рівні державного управління. І понад це, таке завдання додатково ускладнюється ще й тим, що децентралізація та деконцентрація відбуваються в умовах перехідної економіки, інфраструктуру якої має бути перебудовано за наявності обмежених ресурсів [12, с. 599–622].

Децентралізація та розподіл повноважень мають розглядатися як засоби надання побутових і адміністративних послуг населенню зі ступенем наближення, який незмінно забезпечує ефективність і якість цих послуг без збільшення їхньої вартості для населення та для бюджету загалом, принаймні уникаючи створення для населення доданої вартості. Розподіл ресурсів, а отже, реалістичний бюджетний підхід має бути включено до пакета законів, орієнтованих на реформу. Без цього вони просто не спрацюють.

Досягнення бажаного стану місцевого самоврядування неможливе без здійснення цілого ряду законодавчих та інституційних перетворень. Такими є перетворення щодо адміністративно-територіального устрою, виборів місцевих депутатів, формування виконавчих органів місцевого самоврядування, делегування повноважень і здійснення контролю за їх виконанням, збору місцевих податків, утримання неприбуткових підприємств тощо. При цьому не уникнути орієнтації на зарубіжний досвід вирішення подібних проблем і на основоположні цінності в галузі місцевого самоврядування держав Європейського Союзу.

Треба відкрити шлях місцевій ініціативі, активно залучати до участі в управлінні справами своїх міст їх мешканців – тобто наповнити реальним змістом поняття самоврядування. Місцева влада, як і влада всіх інших рівнів, повинна стати відкритою, прозорою та зрозумілою.

Інституційна та законодавча основа мають чітко вказувати на те, як має здійснюватися розподіл державного бюджету на різних рівнях державної влади. Відпові-

дно, визначення різних рівнів повноважень має бути стрижнем такого підходу для забезпечення узгодженості з бюджетом та зобов'язаннями регіональних та місцевих органів виконавчої влади.

В Україні основною проблемою є відсутність належної фінансової бази, що потребує вдосконалення ресурсного забезпечення місцевого і регіонального розвитку, розширення кола місцевих податків (віднесення до них податку на нерухомість, податку на землю, а також податку з доходів громадян) з одночасним скороченням кількості місцевих зборів, запровадження механізму зацікавленості органів місцевого самоврядування у збільшенні надходжень у доходну частину державного бюджету на відповідних територіях.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже беручись до вирішення проблем в галузі місцевого самоврядування необхідно неодмінно враховувати ряд факторів, адже проблеми наших регіонів, міст і сіл - це проблеми загальнодержавного характеру. Ці проблеми безпосередньо торкаються кожного українця, бо всі ми користуємось комунальними послугами, ходимо та їздимо вулицями, дихаємо повітрям наших міст. Усі громадяни України є членами територіальних громад.

Плани по децентралізації повинні бути стратегічними, а не запропонованими задалегідь. Децентралізація повинна бути гнучким процесом, у якому необхідно враховувати можливість усіляких несподіванок. Для успіху процесу необхідно широка участь громадян і всіх зацікавлених сторін - це ще один ключовий момент. Крім того, важливо розуміти, що не всі функції керування варто переводити на місця. Виходячи із принципу субсидіарності, функції управління варто переводити вниз, якщо це надто важливо для досягнення поставлених цілей і є гарантії ефективного їхнього виконання. Хоча децентралізація в основному є політичним процесом, вона не принесе успіху, якщо на місця не будуть передані відповідні фінансові й інші ресурси. Децентралізація є складним процесом, що вимагає терпіння й уваги, однак вона також обіцяє стати важливим механізмом

для підвищення якості управління й стійкого гуманітарного розвитку.

Література

1. Бориславська О. Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України / Бориславська О., Заверуха І., Захарченко Е., та ін. Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO. – К.: ТОВ «Софія». – 2012. – 128 с.

2. Бребан Г. Французское административное право / Г. Бребан. – М.: Просвещение, 2003. – 152 с.

3. Копилико Р. Проблеми регіональної політики в країнах світу: загальне й особливе Новий етап розвитку місцевого самоврядування / Р. Копилико – К.: Логос.2004. – С. 325-340.

4. Лазор О. Я. Місцеве самоврядування: вітчизняний та зарубіжний досвід: навч. посібник / О. Я. Лазор, О.Д. Лазор; Українська Акад. держ. упр. при Президентові України. Львів. регіон. ін-т держ. упр. – Л.: Ліга-Прес, 2002. – 464 с.

5. Сах Д. Децентралізація та ефективне місцеве самоврядування: навчальний посібник для посадовців місцевих та регіональних органів влади та фахівців з розвитку місцевого самоврядування./ Д. Сах, П. Павличенко, М. Полонський, О. Урсу – К.: ПРООН/МПВСР. - 2007. – 269 с.

6. Ткачук А.Ф. Місцеве самоврядування: світовий та український досвід: посібник/ А.Ф. Ткачук, Р. Агронофф, Т. Браун. – К.: Заповіт, 2002.– 188 с.

7. Цвік М. В. Конституційні проблеми розподілу властей (деякі загальнотеоретичні питання) / М.В. Цвік // Вісник Академії правових наук України. – 2003. – №1. – с.64–65.

8. Devas N. Delas S. Local Democracy and the Challenges of Decentralising the State: An International Perspective. // Local Government Studies. – Vol. 32 - №5 (November 2006)/ - pp.677 – 695.

9. Devey K. Decentralization in CEE Countries: Obstacles and Opportunities. Mastering Decentralization and Public Administration Reforms in Central and Eastern Europe / Ed. Devey K. – OSI/LGI, 2002. – pp.31-42.

10. Kulesza M. Methods and Techniques of Managing Decentralization Reforms in the CEE Countries: The Polish Experience // Mastering Decentralization and Public Administration Reforms in Central and Eastern Europe / Ed. Kulesza M. – OSI/LGI, 2002. – pp.189-214.

11. Peteri G., Zentai V. Lessons on Successful Reform Management. // Mastering Decentralization and Public Administration Reforms in Central and Eastern Europe / Ed. Peteri G. – OSI/LGI, 2002. – pp.13-30.

12. Swianiewicz P. Poland and Ukraine: Contrasting Paths of Decentralisation and Territorial Reform. Local Government Studies. – Vol.32. – №5 (November 2006) / - pp. 599 – 622.

References

1. Boryslavska O. Detsentralizatsiia publichnoi vlyady: dosvid yevropeyskykh krain ta perspektyvy Ukrainy / Boryslavska O., Zaverukha I., Zakharchenko E., ta in. Shveitsarsko-ukrainskyi proekt «Pidtrymka detsentralizatsii v Ukraini – DESPRO. – К.: TOV «Sofii». – 2012. – 128 s.

2. Breban H. Frantsuzskoe admynstratyvnoe pravo / H. Breban. – М.: Prosveshchene, 2003. – 152 s. 18

3. Kopylyko R. Problemy rehionalnoi polityky v krainakh svitu: zahalne y osoblyveiu Novyi etap rozvytku mistsevoho samovriaduvannia./ R. Kopylyko – К.: Lohos.2004. – S. 325-340 41

4. Lazor O.Ia. Mistseve samovriaduvannia: vitchyzniani ta zarubizhnyi dosvid: navch. posibnyk / O.Ia. Lazor, O.D. Lazor; Ukrainska Akad. derzh. upr. pry Prezydentovi Ukrainy. Lviv. rehion. in-t derzh. upr. – Л.: Liha-Pres, 2002. – 464 s. 46

5. Sakh D.. Detsentralizatsiia ta efektyvne mistseve samovriaduvannia: navchalnyi posibnyk dlia posadovtsiv mistsevyykh ta rehionalnykh orhaniv vlyady ta fakhivtsiv z rozvytku mistsevoho samovriaduvannia./ D. Sakh, P. Pavlychenko,

M. Polonskyi, O. Ursu – K.: PROON/ MPVSR. – 2007. – 269 s.

6. Tkachuk A.F. Mistseve samovriaduvannia: svitovyi ta ukraïnskyi dosvid: posibnyk/ A.F. Tkachuk, R. Ahronoff, T. Braun. – K.: Zapovit, 2002.– 188 s.; 49

7. Tsvik M.V. Konstytutsiini problemy rozpodilu vlastei (deiaki zahalnoteoretychni pytannia) / M.V. Tsvik // Visnyk Akademii pravovykh nauk Ukrainy. – 2003. – №1. – s.64–65

8. Devas N. Delas S. Local Democracy and the Challenges of Decentralising the State: An International Perspective. // Local Government Studies. – Vol. 32 - №5 (November 2006)/ - pp.677 – 695.

9. Devey K. Decentralization in CEE Countries: Obstacles and Opportunities. Mastering Decentralization and Public Administration Reforms in Central and Eastern

Europe / Ed. Devey K. – OSI/LGI, 2002. – pp. 31-42.

10. Kulesza M. Methods and Techniques of Managing Decentralization Reforms in the CEE Countries: The Polish Experience. // Mastering Decentralization and Public Administration Reforms in Central and Eastern Europe / Ed. Kulesza M. – OSI/LGI, 2002. – pp.189-214.

11. Peteri G., Zentai V. Lessons on Successful Reform Management. // Mastering Decentralization and Public Administration Reforms in Central and Eastern Europe / Ed. Peteri G. – OSI/LGI, 2002. – pp.13-30.

12. Swianiewicz P. Poland and Ukraine: Contrasting Paths of Decentralisation and Territorial Reform. Local Government Studies. – Vol.32. – № 5 (November 2006). – p. 599 – 622.

Гнидюк И. В.

Пути децентрализации власти в Украине на основе опыта европейских стран

В статье раскрыта экономическую суть децентрализации. Рассмотрены основные модели местного самоуправления, обеспечивающие децентрализацию власти в ведущих странах ЕС. Исследовано западноевропейский опыт децентрализации власти, распределение полномочий между различными уровнями. Раскрыты основные проблемы по реализации деятельности местного самоуправления в Украине. Статья отражает основные проблемы, возникающие на пути к децентрализации, распределения полномочий между государственными, региональными и местными уровнями власти Украины. Исследование показало, что территориальная реформа и децентрализация должны производиться в демократическом русле, опираясь на принципы Хартии Совета Европы о местном самоуправлении.

Ключевые слова: децентрализация, местное самоуправление, компетенция местных органов власти, федеральное государство, административно-территориальный устав, реформа, концепция единой государственной власти.

Gnydiuk I.

Through decentralization power in Ukraine based on the experience of European countries

The article highlights the essence of economic decentralization. The basic model of local self-government, providing a decentralization of power in the leading EU countries. Studied Western European experience of decentralization of power, the division of powers between the different levels. The basic problems in the implementation of local government in Ukraine. The article reflects the main problems encountered towards decentralization, the division of powers between national, regional and local levels of government Ukraine. The study found that territorial reform and decentralization should be carried out in line with democratic, based on the principles of the Council of Europe Charter on Local Self-Government.

Keywords: decentralization, local government, local government jurisdiction, the federal government, administrative divisions, the reform, the concept of a single government.

Рецензент: Прутська О. О. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри «Фінанси і кредит» Вінницького національного аграрного університету, м. Вінниця, Україна.

Reviewer: Prutska O. – Professor, Ph.D. of Economics, Head of Finance and Credit Department Vinnytsia National Agrarian University, Vinnitsa, Ukraine.

e-mail: info@vsau.org

*Стаття подана
28.01.2015 р.*